

Vydává organizační štáb
61. Jiráskova Hronova

Šéfredaktor:
Luděk Richter

Redaktoři:
Zora Vondráčková
Jiří Pokorný
Matěj Šefrna
Jaroslav Kodeš

Grafické zpracování:
Marek Zhibo
Tisk: HKS

Cena: 2 Kčs

CO VY NA TEN LETOŠNÍ JH?

(pozvání)

V hronovských kuloárech je obvyklé vyslovit nespočet názorů na to, jaký by ten Jiráskův Hronov neměl být a jaký by být mohl. Byly zde i pokusy o ankety, snažící se zjistit názor návštěvníků JH či alespoň těch, které to opravdu zajímá. Názory narozené takřka v běhu přehlídky nelze sice opomíjet, nicméně přeci jen asi budou závažnější ty, které jsou formulovány po ukončení celé přehlídky, kdy je možné srovnávat s ročníky předchozími, a kdy k objektivnímu soudu napomáhá i určitý časový odstup.

Protože nikomu z organizátorů není lhostejné, co vy, účastníci, na ten letošní JH říkáte, a protože je doba,

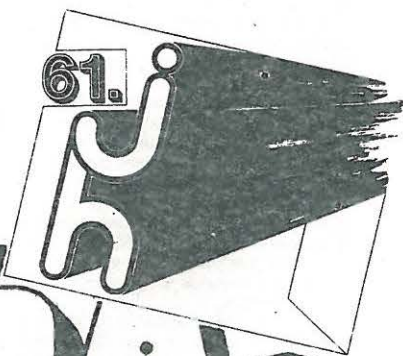
v níž lze ledacos změnit, dovolujeme si vás pozvat na jakousi volnou tribunu názorů a doporučení, týkajících se letošního, ale hlavně budoucí scénické žatvy amatérského divadla, o jejíž podobě by napříště neměl rozhodovat nikdo jiný, než amatérští divadelníci.

Volná tribuna názorů na téma "Co vy na ten letošní JH?" se uskuteční před jednáním odborné rady ARTAMA pro amatérské divadlo v sobotu 7. září 1991 od 9.30 hod. ve studiu ARTAMA v Praze na Malé Straně ve Sněmovní 7.

Přijďte, budete vítáni. Pokud vám vzdálenost Prahy od vašeho bydliště nedovolí zúčastnit se osobně,

a budete-li mít na srdci, co nelze směřet, napište to na adresu ARTAMA Milanu Strotzerovi. Vaše názory a doporučení budou vysloveny i ve vaší nepřítomnosti.

Milan Strotzer

ZPRAVODAJ

7./1991

61. JIRÁSKOVA HRONOVA

střípky

Velká prosba

Účinkovali jsme na JH ve dnech 4.- 6. 8. Někde jsme zapomněli fotoaparát. Nejde o žádnou cennou značku, spíše naopak. Jde nám o film se snímky. Máme pocit, že jsme ho zapomněli v sokolovně. Kdyby se našel, vraťte ho do informačního střediska. Soubor ze Vsetína.

Děkujeme

Pyžamový bál

se vydařil, přišli i místní a lidé bylo na tři sta. Že by úspěšný pokus jak přes pyžama docílit vtažení obyvatel Hronova do dění?

Čtení z díla Aloise Jiráska s varhanní hudbou

Tenhle neatraktivní titul skrýval koncertní pořad Kruhu přátel Jiráskova Hronova, který v pondělí podvečer zcela naplnil kostelní prostor. Varhanní skladby střídaly přednes kapitol z různých knih, jejichž společným jmenovatelem bylo téma hudby a hudebníků. Třeba historie hronovské vánoční mše z kroniky "U nás", mše, která se sešla v téže kostele, a když pater Regner vzhledl od oltáře ke kůru, ozvalo se "Hej, mistře, vstaň bystře!" Také v pondělí výrazná a citlivá recitátorka s narážkou vzhledla na kůr a odtud zazněla vstupní partie Rybovy mše. Takle partie koncertu vzala přítomné nejvíce za srdce.

Po loňském čtení z Jiráskových pamětí v sednici rodného domku připomněl si letos Jiráskův Hronov

140. výročí narození svého Mistra koncertem, za který -krom účinkujících - patří dík Josefu Vavříčkovi.

jh

Kord

Vrcholí Hronov, ale zdaleka ne akce a aktivy amatérského divadla. Před námi je vysoká přehlídka i FEMAD - a také lomnický Cyranův kord, vedle Pohárku SCDO druhá soutěž v interpretaci hereckých monologů. Letos proběhne od pátečního večera 4. do sobotní noci 5. října.

Soutěží se na základě individuální přímé přihlášky se dvěma monology dle vlastního volného výběru. Hlavní trofej je Cyranův kord a vybrané výkony se představí na veřejném večeru vítězů v sobotu večer.

Adresa organizátora: Sdružený klub, Husovo náměstí 51, Lomnice nad Popelkou, PSČ 512 51

ARTAMA a její prodejna je tu pro vás

Pro ty, kteří přijeli do Hronova až nyní a nepřečetli si pozorně Zpravodaj č. 2 připomínáme, že v prostorách bývalé knihovny v Masarykově ulici (proti poště) můžete obdržet 23 titulů ze všech druhů divadla za levné ceny. Otevřeno vždy od 9 do 11 a od 12 do 15 hodin.

POK

Prosba k Pražanům a okolním

Studentské divadlo MGU, které v pátek hraje Modré noci státní policie, bude hrát v úterý 13. 8. v 17. 00 hod. v pražském Domě sovětské vědy a kultury. Na toto představení Vás a všechny Vaše známé, kteří nemají příležitost vidět soubor zde, srdečně zveme. Máme však též jednu prosbu. K produkci potřebujeme zapůjčit bicí soupravu, kterou s sebou nemůžeme vlakem přivést. Prosíme tedy kohokoliv, kdo by výše zmíněnou mohl zapůjčit nebo by o podobné možnosti věděl, ať se obrátí zde v Hronově na K. Tómasa nebo M. Strotzera. případně ať v pondělí 12. 8. zavolá ARTAMU (534848).

Věříme, že pro divadelníky je nemožné denním chlebem a předem velice děkujeme.

Stud. div. MGU a ARTAMA

D N E S pátek 9. srpna

- 8.00 Klub režisérů SCDO
- 9.30 Veřejný diskusní klub
- 14.00 "Za časů ušatých čepic" ZUŠ Žamberk
- 15.00 "Za časů ušatých čepic" ZUŠ Žamberk
- 16.00 Tisková beseda
- 17.00 "Kabaret" MOSL Moskva
- 17.00 "Úžasná komedie" BANGROT Novosedlice
- 18.00 Koncert machovské dechovky
- 20.00 "Kabaret" MOSL Moskva
- 20.00 "Úžasná komedie" BANGROT Novosedlice
- 21.15 Filmový večer - Schůzka naslepo

klubovna SOU internát
MS JD
Slávie
Slávie
klub JD
JD
Sokolovna
sady AJ
JD
Sokolovna
letní kino

Z Í T R A sobota 10. srpna

- 8.00 Klub režisérů SCDO
- 9.30 Veřejný diskusní klub
- 14.00 "Život člověka" DK Košice
- 15.00 "Stranger" DS z Francie
- 15.00 Dětský den
- 17.00 "Život člověka" DK Košice
- 20.00 "Ondráš aneb Komedie o strašlivém mordu ve Svidanovské hospodě L.P. 1715" OB Ořechov u Brna
- Po ukončení posledního divadelního představení v Jiráskově divadle závěr 61. JH
- 21.15 Filmový večer - Tajemný císařský edikt

klubovna SOU internát
MS JD
Slávie
JD
sady AJ
Slávie

před budovou JD
letní kino

KADEN NÁCHOD
výrobce mechanických hraček

Trosečníci

Sedím v Jiráskově divadle a dívám se na evidentně znamenitou hru, dobré herecké výkony, které se opírají o zvládnuté řemeslo, funkční scénografii, která jednoznačně evokuje základní dramatickou situaci tří pánů, které zastihujeme v mezní situaci trosečnicků na prámu. A záhy se dozvíme i základní fakt, že už nemají co jíst. A hra běží. Nenudím se, není proč, jsem vtáhnut do příběhu o tom, kdo bude nakonec sněden v zájmu těch zbývajících. A herci spolu s režii stavějí situaci za situací, aniž chybí napětí, herci jednájí, vytvářejí charakter, ale jako by stále jen jednali v té prvotní situaci. Variují téma, kdo a jakým způsobem ukojí hlad ostatních. Ale já cítím, že to přece byla jen výchozí situace, daná autorem, pro úvahy o složitějších věcech. Občas mi je i něco připomene (pošťák radši opusť trámu, než by se zpronevěřil svému svědomí). Jakoby se vytratila schopnost režie vést herce v jednotlivých situacích k tomu, o čem se skutečně má hrát.

A je tu najednou konec a já se cítím překvapen. Vztýčila se idea. Téma svobody člověka mě překvapí nepřipraveného, neschopného hloubku problému vyčíst aspoň trochu předem. Jakoby mi o tom celou dobu nehráli. A hráli dobře. Tak se ptám. Je to moje vina, nebo vina tvůrců?

J. Kodeš

Studio MěKS Volyně - Trosečníci

technický, ale spíše bych řekl výpadek v důslednosti), avšak inscenace stojí především na (paměť neklamala) výborných hereckých výkonech (zvláště pak stojí za pozornost V. T. Gottwald v roli Tlustého).

Modelový Mrozkův všerelativizující mikrosvět, v němž není příliš místa na psychologizování a rozkrývání vztahů, mi připomněl Zahradní slavnost, v níž se několikrát opakuje věta: "Chyť zajíce, ať

ho máš!" Tož se vážení volynští tužte, jste mu v patách.

Zdeněk Aleš Tichý

Jak jednoduché. Dramaturg s dobrým čichem objevil téměř třicet let starou hru dobrého autora Mrozka, lety sehraňá herecká parta vedená hercem - kolegou bez zbytečného scénického čarování se ztožnění s navýsost aktuálním textem, chápavý scénograf vystačí s nejnutnějším, ale vitálně vymyšleným mobiliářem (praktikálový rám na různé velikých pytlech, trosečnické ráho se starou bílou košíli, tři thonetky) a dobré divadlo je stvořené. Mrozkův text je oporou. Modelová situace, filozofie, groteska, paradox, typy. Jako na dlani čteme svůdnou zrádnou promyšleně zacílené demagogie, úskalí parlamentní demokracie, metody přesvědčování po dobrém i po zlé, obratnou manipulaci s pravdou i lží, způsob hnětení slabých. Stačí k tomu vor a tři trosečníci, klasický to materiál nepřeborných slovních vtipů a vtipů beze slov předních světových karikaturistů.

Tlustý, Prostřední a Malý jakoby vystoupili z filmu bratří Marxů (cylinder, hučka, buňka a černé příslušenství -

vtipné kostýmy). Jejich úsporná gesta, grimasy podřízené situaci, kázeň v souhře, přesnost respektují text. V.T. Gottwald, J. Kubeš, M. Pikolon, Z. Urbánek, M. Vlček byli právi Mrozkovu posláni - ejhle jak snadno lze manipulovat s "pravdou", ejhle jak snadno lze učinit z člověka vola!

Jiří Fréhar

Přesvědčit člověka, že se mýlí, není těžké. Umění je přesvědčit jej, že má pravdu.

V černém obleku, v černém klobouku, zpíváme (tunebrácky, černý marš a protestujeme proti mrtvolám, kojencům a třeba výchově.

Uprostřed moře, samotní mudrci, velcí řeční a malí láskou.

Krásně rostl opouštíme břehy a postupem času stráveného na moři hroučím se, hroučím, a až se jednou vrátíme, nebudeme to zcela my, leč obrazy našich soupeřníků, které do nás léty přecházejí.

A najednou nevíme, máme-li ještě KOHO o něčem přesvědčovat a MUŽEME-LI vůbec.

Matěj Šefrna

Divadelní soubor Studio MěKS Volyně patří již v posledních letech - v dobrém slova smyslu - k "inventáři" Jiráskova Hronova. Pokaždé, když zde volynští vystoupili, zaznamenalo jejich představení velmi dobrý ohlas. Nejinak tomu bylo i letos. Myslím se, že poprávu. "Vše začíná u dramaturgie" - oblíbená a často opakovaná (žel v některých případech marně) věta paní Aleny Urbanové našla při dramaturgické volbě volynského kolektivu plně uplatnění. Ano, Mrozkova aktovka je vskutku mistrně napsaná. Absurdní základní situace, vystavěná na reálném základě, plně zobrazuje rozporuplnost současného světa, ústřední téma svobody odráží pocit dnešního člověka v tomto světě, hra nabízí dostatek prostoru pro motivace a témata v herecké práci, atd. Soubor se při inscenování Mrozkovy předlohy zaměřil především, jak je u něho dobrým zvykem, na hereckou práci, která právem přinesla své ovoce.

V tomto bodě jsem upřímně rád, že to za sebe mohu konstatovat, neboť se v mnohých inscenacích na tuto oblast zapomíná (nebo se pomní), což je jen a jen na škodu samotného divadla. Myslím si však, že celkové vyznění inscenace bylo daleko větší, působivější a apelativnější, kdyby se od začátku režijně důsledně a sdělně budovalo základní téma svobody, jejíž má v závěru své logické vyústění. Takto jedna z ústředních replik hry Tlustého o tom, že není nutné konzumovat konzervu, neboť Malý je přece tak šťastný, zazní v závěru hluché a prázdné, jakoby bez kontextu, a tím inscenace toto téma nezavrhuje. Nemohu si pomoci, ale mám dojem, že se dává daleko více prostoru hladu a nutnosti potravy (ač je to jen výchozí situace), což je herecky vďečnější a efektnější. Při důslednější režijní práci bychom byli svědky vynikající inscenace.

Milan Schejbal

ných představení i týdenní semináře pro vedoucí dětských souborů a vůbec pro všechny, které práce s dramatickou výchovou zajímá. Autorsko - dramaturgický seminář vedla Z. Josková, seminář "vzrovnání a režie" J. a K. Bláhovi, speciální pedagogové se mohli zapasat na "komunikaci, sebedůvěru a poznání", jehož lektory byli Š. Štembergová a J. Voburnová, seminář psychologický, pod vedením Dr. I. Sedláčka přilákal dalším rozšířením pohledu na dramatickou výchovu, J. Procházková pro začátečníky připravila seminář hlasové přípravy.

Využití výtvorných prvků v inscenaci byl věnován seminář H. Budinské. Potěšitelný byl zřejmý přívětivost mladých lidí z pedagogických fakult. Je to důležité. Nelze zvenčí neustále upozorňovat na to, že ve školství je o daleko víc, než o získání jednotlivých vědomostí a dovedností. Že jde především o jeho humanizaci. A dramatická výchova viděna z mnoha pohledů poskytuje možnosti pro individuální rozvoj osobnosti dítěte, byla právě obsahem seminářů v letošních Prachaticích.

J. Lhotská

61. JH se měl původně zúčastnit také divadelní soubor Zapomenutá dun, který působí při 5. jízdním pluku libyjské armády (u roty ošetřovatelů velbloudů). Bohužel, tento atraktivní host dal v letošním roce přednost obdobné přehlídce na Islandu. Abychom vám tedy alespoň trochu přiblížili inspirativní prameny libyjské kultury, přetiskujeme úryvek ze Zelené knihy vůdce libyjské revoluce plukovníka Muammara al-Kaddáfího, z kapitoly Sport, jezdecký a zábava:

"...Tribuny stadionů zmizí, nebude-li nikoho, kdo by je zaplnil. Taková, kdo jsou neschopni vytvářet hrdinské úlohy v životě, kteří ignorují historické události, kteří si nedovedou představit budoucnost a nejsou dostatečně opravdoví ve svém životě, jsou bezvýznamní lidé, kteří plní sedadla divadel a kin, aby se dívali na životní události a učili se, jak probíhají.

Jsou jako žáci, kteří zaplňují školní lavice, protože jsou nejen nezvězdaní, ale ani neumějí na počátku číst a psát.

Ti, kdo řídí běh života sami, nepotřebují pozorovat jeho dění pomocí herců na jevišti nebo v kinech. Stejně jako jezdci, kteří drží olže svých koní, nepotřebují sedadla na tribunu. Kdyby měl každý koně, nechce tu být, aby se jen díval a tleskal. Sedící diváci jsou pouze ti, kteří nejsou schopni vykonávat takovou činnost, protože nejsou jezdci.

Stejně tak kočovníci nemají zájem o divadlo a kino, neboť to jsou lidé velice vážní a tvrdě pracující. Jakkoliv však si vytvořili vážný život, jednájí radostně. Beduini se nedívají na hráče, ale sami kolektivně provozují hry a účastní se radostných obřadů, protože přirozeně rozeznávají polhebu této činnosti a automaticky ji uskutečňují."

(zat)

Snad mi renomovaní kritici prominou, že se jim míchám do debaty, ale nečinnost mě nebaví a chodím-li na představení, mám chuť se k nim občas vyjádřit.

Mým zatím nejsilnějším zážitkem bylo představení Venkovského lékaře. Tak precizně udělané divadlo jsem už dlouho neviděl. Mě osobně, coby komedianta, preciznost nikdy moc nebaví, mám raději volnost a improvizaci, ale tady byla vysoce účelná a tím pádem absolutně funkční. Bylo pro mě pozitivem sledovat, jak každé gesto, každý pohled, každá pauza mají své přesné místo a o něčem zcela konkrétním vypovídají, nechal jsem se inspirovat spoustou skvělých ryze divadelních nápadů a obrazů a odcházel jsem s kloboukem hluboko smeknutým.

Další dvě představení, o kterých se chci zmínit s úctou, jsem už viděl v Hradci na Inspiraci a obě jen potvrdila, že dobré divadlo se může a možná i musí vidět víckrát.

Lárák íčíček je koncertem filigránské hravosti a křehoučkých nápadů, které

RECENZE PŘEDSTAVENÍ

Listuji-li občas ve své paměti v kapitole Jiráskův Hronov, nemohu si nevzpomenout na "volynské herce". Jejich vystoupení na předjubilejním Hronově s Vachkovou Pecí je pro mě spojeno s hereckými výkony, jaké jsou na amatérském divadle málokdy vidané. S touto vzpomínkou jsem usedal v Jiráskově divadle před Mrozkovými Trosečníky, i když mě trochu znepokojovalo vědomí ošidnosti lidské paměti.

Chť uždržet pozornost diváctva po 50 minut tahanicemi o to, kdo a jak demokratizuje (či demagogizuje) bude sněden, jeví se úkolem nelehkým. Mrozek je navíc autorem poněkud rizikovým - sice proslul v měřítku přímo světovém, nicméně v našich zeměpisných šířkách jest přilehlým spíše jako aštor pro hrstku intelektuálních fajnšmekrů. Tentokrát však hraje nezanedbatelnou roli délka zvoleného kusu, která vychází vsříčí i legendárním "naším divákům". A tak se někdo bavit požíračskou groteskou a další si vychutnává i Mrozkovy politické a morální rošády.

Pravda, leccos lze konvenční režii J. Kubeše vyčíst (např. "lacinou" reminiscenci na Venclovského, opomenutí vody ve scéně mytí nohou - možná výpadek

nasazením hrály a my všichni s pochopením sledovali.

Přehlídka potvrdila, že současná cesta dětského divadla vede přes sebezpoznaní dětí, kontakty, komunikaci, až k divadelnímu tvaru. I to, že na takový tvar je prostě nutné brát divadelní měřítka. Ty tam jsou doby, kdy slova režiséra či inscenace byla v dětském divadle tabu. A není to tak dávno. Ten, kdo chce dnes v dětském divadle obstát, musí být komplexně vybavená osobnost. Musí být nejen poučeným režisérem, dramaturgem, výtvárníkem, ale i výborným pedagogem a psychologem (protože režie v dětském divadle není jen organizováním "hereckého materiálu").

V souvislosti s tím se i znovu vynořila potřeba vzdělávání, které by tuto "komplexnost" poskytovalo. Současný stav našeho vysokého školství zatím tuto potřebu důsledně neřeší.

Je proto dobře, že stejně důležitou součástí přehlídky v Prachaticích, byly kromě samot

DĚTSKÉ DIVADELNÍ LÉTO

Červnová přehlídka dětského divadla v Prachaticích nabídla čtrnáct inscenací dětských divadelních souborů z Čech a Moravy a jednoho hosta ze Slovenska.

Z představení, která zůstanou divákům v paměti, to bude zcela jistě pokus Mirka Slavíka o spojení aulizujících prostředků používaných v dětském divadle s hereckým představením, které jsme před několika dny viděli i tady v Hronově (Kirree) a inscenace LŠU Žamberk v režii O. Šimádové "Za časů ušarých čepic" podle Vančurova Kubuly a Kubu Kubikuly (rovněž na hronovské přehlídce). Zajímavé vyznělo téma dnešních čimáctelích, o jejichž potřebě hledání opravdových hodnot (soubor LŠU Olomouc, ved. A. Petrová), příměrně bylo i setkání se školským typem divadla ("Sen rohlíka Vejkrábka soubor ZŠ z Milevska, ved. M. Boliková). V přehlídce se objevil i pokus o barokní divadlo (Hra o Sv. Dorotě). Slovenský soubor přivezl hru o hašteřích vrabčáček na jed-

jsou jakoby po drobných kapkách servírovány divákovi s důvěrou v jeho citlivou vnímavost. Hrál jsem často pro děti a tak cítím, že tohle divadlo děti přijmou. Nic jiného jim asi nezbyde, protože je to všechno pravda a nic to nepředsťává. A že je tam zároveň další rozměr i pro dospělé, to je jen další dobré vysvědčení dvěma krásným komediantům.

A teď na kluzkou plochu polemiky. Sen noci svatojánské... Jen tak pro pořádek musím říct, že jsem zde v Hronově viděl večerní, tedy pryč lepší představení.

Pokusím se sám sobě odpovědět na otázku, proč se mi právě tenhle způsob divadla tuze moc líbí. Je to docela prosté - cítím z něj nesmírnou radost a hravost, která jednoznačně přeskochí i na mě. Ale to by nestačilo. Cítím v něm to, co mě na divadle vždycky vzrušovalo - zdravou míru drzosti a snahu provokovat. Já to prosím beru a naprosto odmítám názor, že by se snad důstojný pán Shakespeare měl cítit nějak dotčen, že není hrán s povinnou úctou. Mám za celý život plné zuby zdvižených ukazováků a poukazování na to, že "takhle se Sejkspír nehraje!" Ale prosím vás. Vždyť je to jinak. Mně se to líbilo a nemám pocit, že bych tím nějak podporoval násilí nebo narušoval mravní rozvoj mládeže. Přesně taková jsem totiž byl i my v jejich věku. A dravost, provokace a nekompromisní přístup i k pro nás nedotknutelným hodnotám je zdravý a plně na místě. A proto jsem byl nadšen z nádherně shozených mileneckých párů (taký jsem hrál Lysandra a podstatně hůř protože vážně) a - světe div se - nevádilo mi ani to (fuj, fuj) čůrání do studánky. (Možná to není ze života, jak jsem se pak dočel, jenže mně se v mém životě něco velmi podobného stalo.) Popadl jsem se za břicho nad krásné zralou komikou Klubka a hlavně jsem úplně (a rád) propadl kouzlu party bláznů, kteří si přišli zablnout a nelámají si hlavu hlubokými myšlenkami. Já jsem cítil, že to všechno jsou jejich nápady, jejich filosofie, jejich přístup k životu a s chutí jsem tomu tleskal. A tleskám i dnes, protože na takové divadlo vždycky rád půjdu.

Zato mě rozhodně nepotkáte na představeních typu Hodinového hoteliéra nebo Jak se hraje mikádo. Nemám rád nudu, protože ta vyplývá z nedostatků vlastního názoru. Nemám rád, když mi někdo úplně vážně předstírá, že je mu asi tak o padesát let víc, než se dívám na velice efektní scénu, z které není využito vůbec nic, nevzrušuje mě, když si dva lidé bez jediného nápadu hodinu a kus sdělují jakési závažné problémy, které jsou mi úplně lhostejné, nehodlám zírát čas pohledem na něco, co prostě není pravda, když venku je tak hezky. Pokud si tohle v divadle uvědomím, zvedám se, odcházím a tiše za sebou zavírám dveře.

Vladimír Čech

Truchlivá komedie

Vážení přátelé z Plzně. Dovolte mi pár, takřka soukromých, slov k vašemu představení. Skoro každá akce byla "komentována" gagem. Tu povedenějším, tu méně. Dobrá hra pro mě chvíli ztrácela rytmus, chvíli šlapala (smrt rytíře Petra). Dobrá. V některých místech se mi vaše konání zdálo příliš popisné a muzikanti, vzhledem ke svým kvalitám, málo využili. Dobrá. Lechtivost některých scén jde jen po povrchu a není dotažena. Když už se tak někdy svlékám na jevišti, promyslím si nejdříve proč, - a pak svůj záměr prodám. Zůstávat v této věci na půli cesty může se zvrhnout v nemilou záležitost pro herce i diváky. Ale dobrá!

Jestliže je však převážná část inscenačního klíče položena na bedra scény a tato - mímě řečeno - není původní, má poklona se nekondá. A přitom je to škoda. Dalo by to, pravda, o něco více přemýšlení, vytvořit scénu originálnější, ale na druhé straně by jste umlčeli "džezinbedy" mého druhu.

Nadále však v úctě
Matěj Šefrna

Nebožtík pan Dolina nemohl tušit jak název jeho hry konvenuje s představením divadla D - klub MěKS Plzeň, především ve druhé polovině představení. Modré oči anděla se bohužel nepodařilo v podobné nádsázce realizovat u šestnáctileté Kláry. Mohl jsem závidět a zároveň i ocenit výjimečné divadelně vyřešené milování pod placheťkou. Nebylo to horkem, že představení postupně ztrácelo nejen na temporytmu, ale především na napětí a humoru. Špatný text, který se hraje moc dlouho musí zákonitě vyčerpat inscenátory a v představení se dříve či později musí objevit nuda. Jako balzám na duši (mohl být i z jiné komedie) jsem vnímal plyné skupiny Muzica vagantum. Škoda, že ve druhé polovině představení nepřevzala nad herci prim.

Jiří Pokorný

Text Jana Doliny lze jen těžko nazvat jinak, než chabým: od říkačkových rýmů přes jazykovou úroveň až po myšlenkový obsah. Inscenace funguje tam, kde se soubor dostává nad něj: kdy významy akcí jakoby text parodovaly, nádsázkou i protimluvem ho komentovaly: tehdy se bavíme. V okamžiku, když jde jen o ilustraci textu, nad něj nic nepřináší, provokuje se jeho slabiny. Scénografie vychází v základním principu z Džezinbedu: ale je zdůvodněná (poloprimprlové divadlo s postelovou tematikou) a funkčně využívána (polštáře jako výzbroj bojujících rytířů apod.). Přinosem je i hudební složka. Hra sama je "myšlenkově" takřka neměřitelná a snad největší myšlenkou je radost mladých lidí - inscenátorů z pohrávání si s divadlem - a hlavně s erotikou a sexuálem.

Luděk Richter

"Truchlivá komedie" byla pokusem o lidové divadlo, se vším, co k němu

patří. Jednoduchá, účelná scénografie, jednoduchý, lehce srozumitelný, humorný příběh, hudební doprovod. Snad jen komentátor, překladatel do znakové řeči byl nadbytečný. To, co většinou na tomto typu divadla upouští, je schopnost hrát si s úplně banálními příběhy, což se souboru příliš nepodařilo. Záměr diváků udržuje způsob, jakým je takový příběh proveden. Stylizovaný herecký projev, který měl ukázat míru nadhledu a měl být i zdrojem komiky, jsou herci schopni udržet až do konce. Ale jejich stylizace po krátkém čase přestane být pro diváka zajímavá. Nejsou do ní vnášeny žádné ozvlášťující prvky. Díváme se stále na stejná gesta, pohyby a mimiku jednotlivých postav. O něco lépe herci ovládají práci se scénografií. Jevišť tvoří postel s nebesy, zatažená červenou oponkou. Hraje se na posteli, před postelí a nad postelí. Ta nepostrádá dostatek peřin a polštářů, které jsou využívány k akcím. Kostýmy "županovitěho" a "pyžamovitěho" charakteru jsou vynášeny tak, aby zdůrazňovaly erotické partie mužských i ženských těl. Přestože scénografie je velice nápaditá, možnosti, které nabízí nejsou využity. Dalším problémem je text. Postavy často hovoří dlouho, ale neposkytují nám nové informace a ani k akcím jejich řeč nevede. Sympatickým rysem ale je, že se soubor pokusil hrát si s tímto dílkem a byl schopen pro jeho realizaci vytvořit určitou poetiku.

Zora Vondráčková

Divadlo D z Plzně zvolilo patrně záměrně chabý epický Dolinův veršovaný text, aby si na něm vyzkoušelo určitý způsob interpretace, vycházející z naivistické ilustrace tohoto textu a z jeho shazování hereckými, výtvarnými i režijními prostředky. Tam, kde se vychází z originálního nápadu, se tento způsob interpretace daří, ale nápadů není tolik, aby zaplnily celou délku představení. Představení ztrácí dech a usvědčuje tvůrce ze špatného odhadu vlastní nápaditosti. Neboť je asi správně hrát jen tak dlouho, jak dlouho máme nápady.

Jarmila Černíková

Kde jsou ty časy, kdy Plzeň do Hronova vysílala soubor Medika se starofrancouzskými fabley v přebásnění Václava Kuchynky! Dnes se nám dostalo přídělu pokleslé literatury Jana Doliny. Až líto přijde slyšet ten amorfní rytmus a upocený rytmus autora - v jeho šatanovém humorizování - mímě řečeno naivistického. Výhoda je v tom, že případný herecký výpadek či improvizace anebo nekalitní díkce už nemohou nic pokazit. Pokud jde o text.

Naproti tomu se věc má zcela jinak, pokud jde o realizaci. Projevila se jako vlnná, nápaditá a krásná s neobyčejným vsmyslem pro hravou lehkost projevu. Kámen úrazu nastal až vstupem Kláry. V té chvíli se nám náhle dostalo těžkého kalibru: text od té chvíle zpopisněl, začal být užvaněný a zdoluhavý, nabyl nepochopitelně na těžkopádnosti a začal být "zdívaldělňován" či snad - probůh! - "vylehčován" vulgárním buflohumorem. Škoda!

Suma summarum: stačilo by málo. Trochu srozumitelnější díkce, méně vulgární výbava Kláryna zjevu i projevu a podstatně zestručnění textu ve třetí třetině hry - a mohli jsme textu navzdory být svědky doslova vítěpní jiskřící zábavy!

Jiří Hraše

Pro mě příklad dobře odhadnutých vlastních sil. Text posloužil k rozhraní příjemně podivné, která se netváří nijak světooborně ale docela krásně pobaví. Pro naplnění zámru, jemuž inscenátoři rozumějí spíše z toho poetického, hravého konce (obyčejně se při těchto příležitostech velmi křičí a máchá rukama a erotika bývá k nepřekřčení), je soubor slušně vybaven. Mají tři výborné muzikanty, kteří určí atmosféru, šikovného režiséra a výtvarníka. Herci vynášejí své figury jednoduchým hereckým a výtvarným znakem, s nádsázkou, jež není přehnaná. Divák někdy zaváhá, jak by si portáři s hlubším textem, s motivací, s realisticky budovanou situací, ale konec konců to vlastně není dnešní starost. Navíc jim to sluší, a to je nějaká jevištní kvalita. Zhruba do poloviny onoho kousku je tedy nač hledět, baví se nápadu a nevímato to přímě vedro. Pak se čím dál víc odhaluje mnohomulvnost a jazyková prostřednost textu a spolu s tím i to, že dramaturg při práci samé chyběl. Že režie je poněkud bezradná v akcentování důležitosti situací a klade je za sebou bez důrazu, a tedy ve vlekoucím se nekonečném temporytmu. Herci jsou pořád ještě komunikativní a laskaví, jenže už to prostě není moc velká zábava. Takhle udělané divadlo prostě žije úměrně s mírou invence a překvapování. Na tuto absenci doplatila v podstatě půlka inscenace. Ale dobrá. I přesto, že nakonec vedro vyhrálo na body, bylo tu letos už hůř.

František Zbomíř

MK je pro mne Mrtvý pes

(na přání J. Pokorného - rekapitulace jednoho časné ranního diskusního besedování).

Nedílnou součástí demokracie je veřejná kontrola všech úrovní vlády. Ta je podmíněna pružným a otevřeným tokem informací. Ostatně právo na informaci by mělo být naprosto samozřejmým článkem všech lidských společností. Zvláště věci vládním institucím a strukturám. A jelikož jsme na půdě kultury - není zde žádný problém strategických informací a případných státních ochranných tajemství.

Každá veřejná instituce - a vládní zvláště - by měla mít vybudovan svůj informační kanál - tok informací o své vlastní práci - dostupný všem občanům.

Vybudováním takového informačního toku instituce získává:

- První stupeň k získání vzájemné důvěry - neboť tím, že řeknu, co právě dělám, co chci, co se zatím nedáří, zároveň říkám, chci být pro vás, počítám s vámi - se všemi.

- Kritickou reflexi své práce. Velice důležitý prvek pro zamezení růstu vlastní

neomylnosti a pro neustálé třibení sluchu pro požadavky těch, pro které jsem vlastně placen. Jde o další krůček ke vzájemné důvěře a respektování všech stran navzájem.

- Aktivizování skrytých rezerv. Tím, že informuji o svých potřebách, o svých projektech veřejně, zároveň vybízím k aktivní spolupráci. Každý může prosadit a zvážit své síly a vstoupit do dialogu s vládní organizací. Je potom na obou stranách, aby začal dialog byl co možná nejúčinnější.

Možná, že je chyba na mé straně, když podobný tok informací z MK nepociťuji. Možná, že jsem hledal nesystematicky a na nesprávných místech. Je to však jen má chyba? Není v zájmu každé vládní organizace, bez ohledu na kterém stupni pracuje mít tak silný a účinný informační kanál, aby jej případní zájemci nemuseli obtížně hledat? Ale aby je sám zahlcoval?

Myšlím, že ano. A protože nejsem informacím zahlcen, ponoukám a vybízím k společné práci, je pro mne zatím naše MK Mrtvý pes a nejen tato vládní instituce. Šaša Pernica

STÁTNÍ ORGÁNY

Uvedené materiály jsou neautorizovaným redakčním přepisem příspěvků dotázaných.

JUDr. Anna Rösschová,
poslankyně ČNR:

Mělo by docházet k pravidelnému setkávání státní správy (ministerstvem počínaje a městskými úřady konče) se zájmovými organizacemi. Zásadně by se neměly podporovat nekvalitní a nepřipravené projekty (od seminářů po přehlídky). Celý systém t. j. strukturu vzdělávací i přehlídkové činnosti musí vytvořit na základě podkladů odborníků stát, který tento systém musí také podpořit. Musí se vytvořit povědomí v obcích, že kultura je prestižní záležitostí obce, protože legislativně, zákonem nelze do pravomoci obcí a měst hovořit.

Pavel Dostál,
poslanec FS:

Smutek Hronov, málo lidí, smutek v ulicích, nepotkáš známé. S Hronovem je to přesně jako s tržním hospodářstvím - protože tržní hospodářství nefunguje, nefunguje ani Hronov. Byly rozmetány zachytivé body pro ochotníky t. j. kulturní střediska. Proč? Byla to zařízení, která sice byla prude ideologizována, často však jen formálně: uvnitř se mohlo pracovat. Stačilo by vybudovat, přebudovat je k tomu, k čemu byla určena. Řešení je v naprosto jiné politice státu ke kultuře. V cizině je trojí jistě dotací - státní, zemské, obecní a pak teprve sponzoři. Všude v cizině je zájem pro kulturu vytvořeno - mají své metodiky, své lektory. Pohled na kulturu u některých lidí v parlamentu a nejen tam, je asi následující: Co chcete, vždyť ochotnické divadlo dělali dříve hasiči, spolky. To je přesně takový názor, jako že elektřina se taky může vyrábět pomocí liščího ohonu a ebenové tyče.

Dále rozhovor s Pavlem Dostálem přešel v redakční diskusi u níž bylo těžko sledovat, kdo s jakým námětem přichází. Její obsah byl zhruba následující:

MK by mělo zajistit podmínky pro svou vlastní aktivitu. Musí pomoci vytvořit systém, který zaručí kvalitní výběr na národní přehlídky. Jednou z možností je pověřit ARTAMA vyhlášením konkursního řízení na výběr míst jednotlivých regionálních přehlídek. Po konkursním řízení zpracuje ARTAMA projekt, kterým by byla vyřešena návaznost těchto přehlídkových míst na ústřední přehlídku, včetně stanovení nezbytné výše finančních prostředků pro tato přehlídková místa. Projekt předloží MK, které ho přijme za svůj a předloží ministerstvu financí a použije příslušnou částku ve formě státní zakázky do místa konkrétní přehlídky.

Druhou možnou variantou je opět vypracování projektu na celý systém přehlídky od regionálních až po republikové, a to opět formou konkursu projektů obsahujících vyčíslení nákladů na jednotlivá místa přehlídek. Min. financí by požadované prostředky převedlo na MK a to prostřednictvím ARTAMA přímo do jednotlivých míst přehlídek jako přísně vázanou účelovou částku.

Tím by bylo v obou případech zajištěno, že se prostředky nerozplynou na jiné akce jiných resortů. Je třeba, aby v tomto smyslu vyvinula značnou aktivitu ARTAMA. Jde i o její fungování. Nebudou-li fungovat dobře přehlídky na nižších stupních, není záruka kvality vrcholové přehlídky a pak je otázka, proč takovou přehlídku pořádat. Podobným způsobem je potřebné vyčistit i další ústřední akce včetně seminářů. Nejedná se

o žádné centralistické řízení, jedná se o vybudování fungujícího systému.

Vladimír Čech,
poslanec ČNR:

Složení parlamentu a národních rad je neobvyklé a pro kulturu velice příznivé. Nikdy nebylo v těchto orgánech zastoupeno tolik umělců - herečky Kolářová, Čechová, fotografka Hochová, hudebníci Mišík, Kocáb, Prokop, sochař Precilík, režisér Kačer, herec Hrušínský a další. Je samozřejmé, že všichni ti umělci dělají co mohou, ale kultura si v podstatě musí pomoci sama. Je nutné vylepšovat i zákony. Penězi zasypat kulturu nelze. Musela zákonitě skončit doba lidí, kteří v kultuře neměli co dělat.

Systém podpory kultury je různý. V Holandsku existuje poradní sbor složený z tvůrčích umělců majících autoritu, kteří doporučují dotace souborům podle kvality práce jednotlivých těles. Dochází k rozdělení do tří kategorií a tím také k odstupňování příspěvků. Systém je nelítostný v tom, že když je někdo špatný, nedostane nic. Je zvláštní, že ve Francii "převzali" v podstatě náš systém Mládež a kultura a funguje. Jsou si vědomi, že nemohou nechat kulturu pouze tržní ekonomice. Také náš stát by měl říci jak to s kulturou myslí. Měl by vzniknout státní fond kultury. Nedá se spoléhat na sponzorství. Např. v Holandsku se podílí sponzoři na rozpočtech organizací v průměru dvěma až třemi procenty. Na to se spoléhat nedá.

Dr. Zuzana Malcová,
ředitelka odboru osvěty MK:

Jedním z problémů, který odčerpává energii i peníze, je roztržičnost hnutí, a to obrazná i doslovná. Existuje několik zájmových organizací, které mají v podstatě stejnou "náplň" činnosti, stejný zájem a požadují od MK peníze. Často chtějí pořádat své přehlídky pouze pro své soubory. MK neřídí (a ani mu to zákony nedovolují) kulturní činnost přímo v místech. Po novém státoprávním uspořádání bude MK, pokud vznikne potřeba od souborů a jednotlivců, podporovat vznik přirozených center, které budou koordinovat činnost, zajišťovat vzdělávání, přehlídky, atd. MK upozorňovalo, že pokud budou zrušeny stávající metodické instituce, dojde k situaci jaká je dnes: Při rozhodování o programu přehlídek chybí odpovídající podklady pro solidní výběr.

I přes současnou výši rozpočtu MK, která zůstala na úrovni roku 1980, MK nesnížilo počet devíti, osvětových časopisů, které vydává. Jiná ministerstva - např. školství vydávání časopisů zrušila. MK rozděluje na divadelní přehlídky a vzdělávací akce čtyři a půl

miliónu - divadlo je jen jeden z oborů kultury. Jeden a půl miliónu jsou dotace všem zájmovým organizacím a orgánům místní samosprávy. Dále ministerstvo platí i místní akce širšího významu (např. Rožnovské slavnosti, fotografická Žena ve Strakoncích, atd.) a zabezpečuje rozpočet IPOS-ARTAMA.

POK

Milan Kupka,
sekretář ministra kultury:

Nemalou část prostředků na přehlídku v Hronově poskytuje MK. Nebudeme si namalovat, že peněz na Hronov - ale vůbec na přehlídky a semináře v České republice - v budoucnu bude dost. Nedostává se na zdravotnictví, školství. Kultura musí hledat další možnosti: zakládání nadací, fondů kultury a nezbude než hledat sponzory a dotovat aktivity z dalších zdrojů, případně z kulturní loterie. Výtěžek jde zase do kultury. Část peněz na kulturu musí být od obce. Tam, kde soubory hrály, mají tradici a žijí v povědomí občanů, jsou součástí jejich života, lze předpokládat, že budou představitelé těchto obcí rozumní a budou kulturu dotovat. Zatím bohužel přetrvává v distribuci peněz systém z minulých let. Zřízením státního fondu kultury, jehož návrh je připraven k předložení do vlády, vznikne další zdroj, ze kterého bude možné dotovat konkrétní kulturní projekty.

Z myšlenek ministra kultury ČR Milana Uhdého na setkání s novináři v Klubu JD:

Období "zkoušky" pro divadlo bude trvat, dokud nezavládne nový daňový systém - 1. 1. 1993. Do té doby nemůžeme čekat žádné nové dotace do kultury. Musíme vycházet z toho, co máme.

Divadlo potřebuje především svou bodu.

Připravuje se projekt podpory divadelní kultury.

Mezi podporovateli by vedle obcí, podnikatelů...měl být i stát. Stát kulturu nemůže nechat a nenechat být.

Bude státní fond české kultury, bude divadelní nadace a z té se bude podporovat to, co za podporu stojí (vyrovnáváním rozdílů mezi náklady a zisky).

Počítá se s tím, že divadlo musí být více či méně dotováno.

Je velká poptávka, že tržní ekonomika žádá na divadlech vydělat - a nebo zdechni. Ale je něco nezdravého, sedli v hledišti divadla 10-15% diváků z jeho kapacity. Divadlo na rozdíl třeba od výtvarných děl mluví k přítomnému divákovi - situace, kdy v hledišti velkého divadla sedí +2, 20 lidí, je nepřijatelná.

-rr-

střípky

"Jaký je váš názor na práci ministerstva kultury ČR?"

D. Šafaříková:

Oceňuji ministrův zájem o amatérské divadlo. Doporučovala bych větší spolupráci s ministerstvem školství, právě ku prospěchu škol i divadla navzájem.

J. Merlíček

Jsem rád, že se ministr projevuje svými promluvami v televizi. O něčem to už vypovídá.

V. Král:

Ministerstvo mně nepřekáží! Tím nechci říct, že by mělo překážet.

P. Dostál:

Ministr údajně řekl, že jeho ministerstvo, "je východ a západ slunce". Jestli si myslí, že nic neovlivňuje tak mě děsí.

J. Prokop:

Ministra znám jen jako autora Krále Vávry a o jeho činnosti dnes vím méně než dřív.

V. Blažek:

Myslím si, že moc nepracuje i když zřejmě snaha nechybí. Problémy z okresů znají pouze zprostředkovaně. My na okresech ministerstvo v mnohém musíme předbíhat. Třeba i v legislativě. Domnívám se, že kulturu jen na nadšení lidí už nemůžeme nechat.

M. Poesová:

DADA

Eva Andělová:

Vidím do toho a nevidím do toho.

J. Borna:

O žádných pozitivních stránkách práce MK nevím a nepociťuji je.

KADEN NÁCHOD
výrobce mechanických hraček